

Од избора два пута

Кампања од Светог Николе до Светог Јована, уз два Божића и две Нове године

Док нам све друго бирају политичке партије, једино о председнику Србије одлучујемо непосредно. Избори су расписани 12. кампања је почела 14. децембра, а гласање је 20. јануара. Од Светог Николе до Светог Јована, уз два Божића и две нове године, трајаће убеђивање и оглашавање које треба да олакша избор. Од расписивања избора уследили су непосредни контакти са грађанима, трибине, видео спотови, плакати и остали пропагандни материјали.

Државни проблем број један је Косово и Метохија, али грађане интересује и Европа, животни стандард, посао и борба против корупције. Највеће странке воде перманентну кампању. Актуелни председник, по природи ствари, више води конструктивну и афирмативну кампању, а опозициони кандидат, више кампању оспоравања, па самим тим и потенцијално негативну кампању. Од пријављених кандидата издвајају се кампање Јовановића и Мркоњића на зачељу, Тадића и Николића на врху и кандидатура Веље Илића, који је негде између. Ево њихових

изборних адути:

Чедомир Јовановић. Слоган: „Живот је закон“. Тема: „Корак ближе рушењу владе Војислава Коштунице“. *Подршка:* СДУ, ДХСС и Беба Поповић. Кампања је започета у Аранђеловцу. Циљна група је фан-клуб „Пешчаника“ и млади. Очигледан је континуитет кампање за парламентарне изборе, али сада без ЛСВ и Ненада Чанка. За Чеду, а можда и за његове бираче, Косово је већ „отишло“. Био је шеф посланичке групе ДОС-а и потпредседник Владе, па се грађани могу сетити резултата.

Милутин Мркоњић. Слоган: „Наш друг Мркоњић“. Тема: Рад на изградњи и обнови земље и обезбеђивању милион нових радних места (мање шансе - већа обећања), наставак свега што је започето пре промена 5. октобра 2000. Идеја је да се поврате бирачи који су углавном отишли СРС-у. *Подршка:* Очекује од ПУПС-а и СУБНОР-а. Помиње Милошевића и подсећа на његово време.

Борис Тадић. „За јаку и стабилну Србију“.

Адути - осврт уназад: симболизује победу и у ДС-у после Ђинђића и на председничким изборима 2004., најбољи резултат у историји странке на парламентарним изборима, на власти у Београду и Војводини. И прва и друга кохабитација (ДС у опозицији и ДС на власти) одиграле су се без потреса. Председник и премијер играли на своје респективне карте умерено и мудро. Тадићев стил у политици се може окарактерисати: „Умереност се исплати!“. Уласком његове странке у владу, за само два месеца испуњен највећи део изборних обећања: наставак преговора о придруживању ЕУ, укинут је порез на први стан, смањен је ПДВ са 18 на 8 посто за куповину компјутерске опреме и обезбеђено је сто евра по хектару пољопривредницима, „државни преговарачки тим на најбољи начин је бранио интересе земље током преговарачког процеса о Косову“ (Саопштење ДСС-НС). Тадић је већ чином расписивања избора од стране председника Скупштине из његове странке, преузео иницијативу и стартавао са значајним степеном вођства које бирачи воле због одлучности.

Поглед унапред: И Косово и Европа. Иде му у прилог што је више од седамдесет посто грађана од 2002. до данас за прикључивање Србије ЕУ и што од 1. јануара ступа на снагу споразум о визним олакшицама и крај „црне шенгенске листе“. Борба за бољи стандард и за најугроженије слојеве, нова радна места и нове инфраструктурне објекте.

Подршка. Милорад Додик, (у Републици Српској „Радикали су прошлост“), Млађан Динкић, Расим Љајић, Ђорђе Балашевић, Мирослав Илић. Тадић има добре односе са Западом а нема лоше односе за Русијом.

Према истраживањима на претходним изборима (З. Славујевић): наочит, леп, уљудан, модеран, толерантан, спреман на сарадњу, перспективан државник, у одређеним тренуцима показује крајњу одлучност, избалансирани ставови, контролисано понашање у јавности примерено једном државнику. Према критичарима: понекад пажљиво припремани наступи одузимају од спонтаности и понекад уопштен.

Томислав Николић. „Свим срцем за Србију и Томислава Николића“.

Адути - осврт уназад. Био је у Милошевићевој влади (1998-2000) и у време потписивања Кумановског споразума. Успех СРС-а у Шешељевом одсуству базирао је на арикулацији негативног расположења

губитника транзиције и на понашању међународне заједнице. Ове године, за само три дана на челу Скупштине, успео је да покрене приче о увођењу ванредног стања и руској провинцији.

Поглед унапред: Шансу види у проблемима власти после 2000., у незапослености, социјалној угрожености, корупцији и криминалу. „Нећемо да ратујемо“, нуди војне базе Русима а амбасадор Алексејев каже „ми имамо сасвим другачије планове који се односе, пре свега на економско присуство.“ Залаже се за поштенију, честитију и слободнију Србију, за најсиромашније и најугроженије грађане. Србија у Европску унију може да уђе само као целовита држава, односно Србија неће преговарати са ЕУ "ако јој отме Косово".

Добривоје Будимировић-Бица, Брана Црнчевић, Странка српског јединства (уједињење), Марија Шерифовић, али нема Маје Гојковић. Николић има лоше односе са западом а добре са Русијом, (Жириновски или амбасадор Александар Алексејев?).

Према истраживањима на претходним изборима (З. Славујевић): за присталице је поштен, патриота и доследан, али негативна мишљења: неспособан, нестручан, без угледа у свету, несамосталан (не може без Шешеља). Иако је много напредовао (уљуднији и блажи од свог узора у Хагу), није му жао што је убијен Ђурувија. Потенцијални проблем представља оптерећење хипотеком вечитог фактичког губитника.

После дугог нећкања и чекања усвајања Резолуције о Косову, кандидује се и Велимир Илић: „Тако смо одлучили. Коалициони партнери немају ништа против кандидатуре. Битно је да народ да подршку. Сада имамо два блока, за Европску Унију и навијачки који је за Русију. Међутим, нико не прича о Србији“. Идеја је да Веља задржи народњачке гласове, како би владајућа коалиција у другом кругу имала једног правог кандидата. Вељина кандидатура ће утицати и на подршку ДСС-а Тадићу у првом кругу. У другом кругу, уз њихову подршку, гласове Чедомира Јовановића и мањина, шансе Тадића значајно расту.

Уз поменуте, кандидатуре су поднели и Иштван Пастор, Миланка Карић, Југослав Добричанин и Марјан Ристичевић. На парламентарним изборима су четири странке освојиле мање гласова од прикупљених потписа за кандидатуру а шансе да се то понови има неко од ових последњих.

Значај избора ће вероватно утицати на одзив. Кампања ће имати улогу у мобилисању бирача да изађу на биралишта. Већа излазност значи веће шансе за Тадића. ТВ дуела ће сигурно бити, али можда у другом кругу према препорукама РРА.

Да ли ће Србија наставити правцем који је започет 2000. или ће доћи до застоја или евентуално заокрета у вођењу државе, знаћемо можда тек 3. фебруара.

Аутор је доцент на Факултету политичких наука

Славиша Орловић
[објављено: 31.12.2007.]